

Pradžia>Jūsų teisės>Nusikaltimų aukos>Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Nukentėjusiųjų teisės pagal šalis

Jūs būsite laikomas nukentėjusiuoju, jeigu patirsite žalą arba jei bus pažeisti jūsų teisėti interesai, saugomi baudžiamosios teisės, pvz., jūs būsite sužalotas arba bus apgadintas ar pavogtas jūsų turtas, o ši veika pagal Austrijos teisę pripažįstama nusikaltimu. Jums, kaip nukentėjusiajam, įstatymu suteikiama garantija prieš teismo procesą, jo metu arba jam pasibaigus, naudotis tam tikromis individualiomis teisėmis.

Austrijoje baudžiamasis procesas pradedamas iš karto, kai tik kriminalinė policija (*Kriminalpolizei*) arba prokuratūra (*Staatsanwaltschaft*), remdamosi pradiniais įtarimais, pradeda tyrimą. Kai šis tyrimas baigiamas, prokuroras gali nuspręsti procesą nutraukti, skirti alternatyvias įprastiniam baudžiamajam procesui priemones arba pateikti kaltinimus teisme. Kai padaromi tam tikri nusikaltimai (už kuriuos persekiojama privataus kaltinimo tvarka – vok. *Privatanklagedelikte*), baudžiamasis persekiojimas vykdomas nukentėjusiojo prašymu, kuris šiuo atveju turi pats pateikti kaltinimus. Tokiais atvejais tyrimas neatliekamas.

Teismo nagrinėjimo metu teismas surengia posėdį ir įvertina įrodymus. Priklausomai nuo nusikaltimo sunkumo, bylas nagrinėja:

vienas teisėjas arba

teisėjų kolegija (*Schöffensenat*), kurią, priklausomai nuo svarstomo nusikaltimo, sudaro vienas arba du profesionalūs teisėjai ir du tarėjai, kurie sprendžia dėl kaltinamojo kaltės ir nustatytinos sankcijos, arba

prisiekusiųjų teismas (*Geschworenengericht*), kurį sudaro trys profesionalūs teisėjai ir aštuoni tarėjai (prisiekusieji). Prisiekusieji sprendžia dėl kaltinamojo kaltės, o sprendimą dėl sankcijos kartu priima prisiekusieji ir trys profesionalūs teisėjai.

Būdamas nukentėjusysis, galite atlikti labai svarbų vaidmenį šiame baudžiamajame procese ir naudotis įvairiomis teisėmis. Galite dalyvauti kaip specialaus teisinio statuso neturintis nukentėjusysis arba tapti civiliniu ieškovu, papildomu kaltintoju arba privačiu kaltintoju ir naudotis papildomomis teisėmis ir galimybėmis.

Norėdami rasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau pateiktas nuorodas:

1. [Mano, kaip nukentėjusiojo, teisės](#)
2. [Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu](#)
3. [Mano teisės teismo nagrinėjimo metu](#)
4. [Kompensacija](#)
5. [Mano teisės į paramą ir pagalbą](#)

Paskutinis naujinimas: 03/02/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nepranešus apie nusikaltimą?

Prieš pranešdami apie nusikaltimą, informaciją apie savo teises galite gauti iš Federalinės teisingumo ministerijos (vok. *Bundesministerium für Justiz*) ([Čia](#)) ir Pagalbos nukentėjusiesiems linija (vok. *Opferhotruף*) arba Pagalbos nukentėjusiesiems linijos interneto svetainėje (0800 112 112 arba [Čia](#)).

Jeigu esate nukentėjusysis, turite teisę iš valdžios institucijų gauti informaciją apie savo teises. Iš esmės ši informacija turėtų būti suteikta tyrimo pradžioje. Jeigu turite teisę naudotis paramos aukoms organizacijos teikiamomis pagalbos aukoms paslaugomis, apie tai būsite informuotas iki pirmojo jūsų apklausos posėdžio. Pranešime apie atvykimą į apklausos posėdį taip pat bus informacija apie šias paramos paslaugas ir atitinkamų paramos aukoms organizacijų adresai. Be to, būsite informuotas apie teisę būti lydimum asmens, kuriuo pasitikite.

Jeigu esate seksualinio nusikaltimo arba smurto namuose auka arba jeigu esate nepilnametis, būsite laikomas itin pažeidžiamu nukentėjusiuoju. Tai reiškia, kad jums suteikiamos papildomos teisės; visų pirma, iki jūsų apklausos ir parodymų davimo turite būti informuojamas, kad:

kai tik įmanoma tyrimo metu, jus gali apklausti tos pačios lyties asmuo;

galite neatsakyti į klausimus apie smulkus nusikaltimo aspektus, pvz., seksualinio nusikaltimo atveju, jeigu manote, kad tie klausimai nepagrįsti. Tačiau galite būti įpareigotas atsakyti, jeigu jūsų parodymai yra itin svarbūs proceso esmei;

turite teisę būti atidžiai išklaustas tyrimo ir teismo nagrinėjimo metu;

galite prašyti neleisti visuomenei dalyvauti teismo posėdyje;

galite būti informuotas, jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėgs, bus vėl sulaikytas arba bus paleistas iš įkalinimo vietos;

per apklausą jus gali lydėti asmuo, kuriuo pasitikite.

Papildomos informacijos galima rasti paramos aukoms organizacijų rengiamose brošiūrose, kurias pateiks policija. Galite būti užtikrintas, kad jums bus pranešta žodžiu apie jūsų teises.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR, užtikrinama, kad nukentėjusieji galėtų naudotis panašiomis teisėmis visose ES valstybėse narėse. Šios teisės taikomos neatsižvelgiant į jūsų, kaip nukentėjusiojo, pilietybę.

Siekiant palengvinti galimybę pranešti apie nusikaltimus tais atvejais, kai nusikalstama veika buvo padaryta kitoje ES valstybėje narėje, nukentėjusiojo gyvenamosios vietos šalyje pateiktus skundus dėl tokio nusikaltimo prokuroras perduos kitos valstybės narės kompetentingai institucijai.

Baudžiamojo proceso metu taip pat galioja teisė į nemokamas vertimo paslaugas.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Jeigu esate nukentėjusysis, turite būti nedelsiant informuojamas apie jūsų teises. Nurodytina informacija:

jūsų teisės baudžiamojo proceso metu;

paramos aukoms organizacijų kontaktiniai duomenys ir jų teikiamos paslaugos;

galimybė reikalauti kompensacijos iš nusikaltimo vykdytojo;

galimybė prašyti kompensacijos iš valstybės.

Jeigu turite teisę naudotis paramos aukoms organizacijos teikiamomis pagalbos aukoms paslaugomis, apie tai būsite informuotas iki pirmojo jūsų apklausos posėdžio. Pranešime apie atvykimą į apklausos posėdį taip pat bus informacija apie šias paramos paslaugas ir atitinkamų paramos aukoms organizacijų adresai. Be to, būsite informuotas apie teisę būti lydima asmens, kuriuo pasitikite. Papildomos informacijos galima rasti paramos aukoms organizacijų rengiamuose lankstinukuose arba brošiūrose, kurias pateiks policija. Galite būti užtikrintas, kad jums bus pranešta žodžiu apie jūsų teises.

Jeigu buvo pažeista jūsų seksualinė neliečiamybė, esate smurto namuose auka arba nepilnametis, turite teisę iki apklausos ir parodymų davimo būti informuotas apie toliau nurodytas teises:

teisę, kai tik įmanoma tyrimo metu, būti apklaustas tos pačios lyties asmens;

teisę neatsakyti į klausimus apie smulkius seksualinio nusikaltimo aspektus, pvz., jeigu manote, kad tie klausimai nepagrįsti. Tačiau galite būti įpareigotas atsakyti, jeigu jūsų parodymai yra itin svarbūs proceso esmei;

teisę būti atidžiai išklaustyti tyrimo ir teismo nagrinėjimo metu;

teisę prašyti neleisti visuomenei dalyvauti teismo posėdyje.

galite būti informuotas, jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėgęs, būtų vėl sulaikytas arba būtų paleistas iš kardomojo kalnimo vietos;

teisę būti lydima per apklausą asmens, kuriuo pasitikite.

Kai pranešite apie nusikaltimą, gausite rašytinį jūsų pranešimo patvirtinimą. Jame bus nurodytas pranešimo numeris. Paskambinę į kompetentingą policijos nuovadą ir nurodę šį pranešimo numerį, galėsite pasikalbėti su pareigūnu, atsakingu už jūsų bylą. Naudodamiesi pranešimo policijai numeriu, taip pat galite susisiekti su jūsų bylą nagrinėjančiu prokuroru.

Prokuratūra jus informuos apie svarbius proceso įvykius. Pavyzdžiui, jums bus pranešta, jeigu valdžios institucijos nusprendė nebetęsti baudžiamojo persekiojimo arba svarstys galimybę vietoje įprastinio baudžiamojo proceso skirti alternatyvias priemones. Jūs taip pat turite teisę susipažinti su bylos medžiaga.

Teismas jus informuos apie posėdžio laiką ir vietą, jeigu iš anksto pateikėte prašymą gauti šią informaciją arba jeigu įstojote į procesą kaip civilinis ieškovas. Jeigu dėl tyčinės nusikalstamos veikos jums kilo prievartos pavojus arba buvo pavojingai grasinama, buvo pažeista jūsų seksualinė neliečiamybė, įvykdant tokį nusikaltimą buvo išnaudota jūsų asmeninė priklausomybė arba esate itin pažeidžiamas, jus valdžios institucijos automatiškai informuos, jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėgęs, būtų vėl sulaikytas arba būtų paleistas iš kardomojo kalnimo vietos. Kitais atvejais apie tokius įvykius būsite informuojamas, jeigu to prašėte. Policija arba prokuroras, be kitos informacijos, turi nurodyti atitinkamas paleidimo priežastis ir nurodyti, ar nusikaltimo vykdytojui kaip kardomojo kalnimo alternatyva buvo skirtos švelnesnės priemonės.

Pateikęs prašymą, būsite nedelsiant informuojamas, jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėgs arba bus paleistas iš įkalnimo įstaigos, ir kai nusikaltimo vykdytojui bus pirmąsyk leista be priežiūros išvykti iš įkalnimo vietos. Jums taip pat bus pranešta, kai pabėgęs nusikaltimo vykdytojas bus sulaikytas. Jeigu paleidžiant nusikaltimo vykdytoją jam buvo nustatytos sąlygos, skirtos nukentėjusiajam apsaugoti, jūs būsite informuotas ir apie šias sąlygas.

Ar turiu teisę į nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Jeigu vokiečių kalbą mokate nepakankamai, turite teisę naudotis nemokamomis vertimo žodžiu paslaugomis. Galimybė naudotis šiomis paslaugomis bus suteikta per apklausą arba posėdį. Be to, turite teisę gauti svarbių bylos dalių (raštiško skundo patvirtinimo, susitarimo dėl tyrimo užbaigimo ir tai pagrindžiančių priežasčių, sprendimo vykdymo ir teismo baudžiamojo įsakymo) vertimą raštu.

Pagalbos aukoms paslaugos apima pagalbą vertimu, jas finansuoja Federalinė teisingumo ministerija.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Teisiniai nurodymai visada turi būti duodami, o apklausos visada turi būti atliekamos suprantamai. Todėl valdžios institucija savo nurodymus ir klausimus turi pritaikyti prie nukentėjusiojo poreikių ir gebėjimų. Po to, kai bus duoti nurodymai, jūsų bus paklausta, ar viską supratote.

Jeigu vokiečių kalbą mokate nepakankamai, turite teisę naudotis nemokamomis vertimo žodžiu paslaugomis. Galimybė naudotis šiomis paslaugomis bus suteikta per apklausą arba posėdį. Be to, turite teisę gauti svarbių bylos dalių (raštiško skundo patvirtinimo, susitarimo dėl tyrimo užbaigimo ir tai pagrindžiančių priežasčių, sprendimo vykdymo ir teismo baudžiamojo įsakymo) vertimą raštu.

Kurtiesiems arba nebyliams nukentėjusiesiems turi padėti gestų kalbos vertėjas. Jeigu reikia, taip pat turėsite galimybę bendrauti raštu arba kitu tinkamu būdu.

Vertinant, ar nukentėjusysis turėtų būti laikomas itin pažeidžiamu, – o tai yra su specialiomis teisėmis susijęs statusas, – atsižvelgiama į bet kokius sutrikimus. Tokie sutrikimai gali būti kompensuojami suteikiant teisę į teisinę pagalbą.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Galite kreiptis į paramos aukoms organizaciją. Esama specialių organizacijų, padedančių smurto namuose aukoms ir persekiojimo aukoms, prekybos žmonėmis aukoms ir nepilnametėms aukoms. Siekiant padėti nukentėjusiesiems susisiekti su tinkama organizacija, buvo įsteigta Federalinės teisingumo ministerijos finansuojama Pagalbos nukentėjusiesiems linija (0800 112 112 ir [☎ http://www.opfer-notruf.at](http://www.opfer-notruf.at)), ištisą parą teikiančią nemokamą paramą.

Kai kurie nukentėjusieji turi teisę į psichosocialinės ir teisinės pagalbos aukoms paslaugas.

Jeigu esate smurto namuose arba persekiojimo auka, jus parems specializuotos organizacijos, pvz., smurto namuose intervencijos centras (vok.

Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie) arba apsaugos nuo smurto centrai (vok. *Gewaltschutzzentren*). Jeigu policija išdavė laisvės apribojimo nurodymą, ši informacija bus perduodama vietiniam smurto namuose intervencijos centrui arba vietiniam apsaugos nuo smurto centrui. Šių organizacijų darbuotojai susisieks su jumis ir pasiūlys paramą, t. y., be kita ko, pasiūlys parengti saugumo planą ir suteiks teisinę konsultaciją (ypač apie tai, kaip parengti prašymą išduoti laikinąjį draudimą), taip pat suteiks psichosocialinę paramą.

Taip pat galite tiesiogiai susisiekti su intervencijos centru arba vienu iš apsaugos nuo smurto centrų. Neprivalote laukti, kol policija imsis veiksmų arba kol jūs pranešite apie nusikaltimą.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Jeigu esate smurto namuose arba persekiojimo auka, jus parems specializuotos organizacijos, pvz., smurto namuose intervencijos centras (vok.

Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie) arba apsaugos nuo smurto centrai (vok. *Gewaltschutzzentren*). Jeigu policija išdavė laisvės apribojimo nurodymą, ši informacija bus perduodama vietiniam smurto namuose intervencijos centrui arba vietiniam apsaugos nuo smurto centrui. Šių organizacijų darbuotojai susisieks su jumis ir pasiūlys paramą, t. y., be kita ko, pasiūlys parengti saugumo planą ir suteiks teisinę konsultaciją (ypač apie tai, kaip parengti prašymą išduoti laikinąjį draudimą), taip pat suteiks psichosocialinę paramą.

Visais kitais atvejais pats kreipkitės į atitinkamą paramos aukoms organizaciją.

Kaip saugomas mano privatumas?

Būdamas nukentėjusysis, turite įvairių teisių, kuriomis užtikrinama, kad, nepaisant teismo procesų viešumo principo, jūsų privatumas būtų kuo labiau saugomas.

Pavyzdžiui, galite pateikti dokumentų įteikimo adresą, kuris nesutaptų su jūsų faktiniu namų adresu. Teismas taip pat turi užtikrinti, kad nebūtų atskleistos jūsų, kaip liudytojo, asmeninės aplinkybės.

Draudžiama skelbti bylos dokumentų turinį, daryti televizijos ar radijo įrašus arba rengti transliacijas ir daryti vaizdo įrašus ar nuotraukas teismo posėdžio metu.

Visuomenei gali būti neleidžiama dalyvauti nagrinėjant bylą teisme, jeigu to reikia nukentėjusiųjų ir liudytojų privatumui apsaugoti.

Jeigu esate seksualinio nusikaltimo auka, turite teisę neatsakyti į klausimus dėl tam tikrų incidento aplinkybių, nebent svarstomos aplinkybės yra svarbios procesui. Išimtiniais atvejais netgi įmanoma parodymus duoti anonimiškai, jeigu atskleidus jūsų tapatybę kiltų pavojus jūsų arba kitų asmenų gyvybei, sveikatai, kūno neliečiamumui arba laisvei. Duodami parodymus teisme, liudytojai netgi gali pakeisti savo išvaizdą, kad taptų neatpažįstami (su sąlyga, kad vis tiek bus įmanoma matyti jų veido išraišką).

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Neprivalote pranešti apie nusikaltimą, kad galėtumėte naudotis paramos aukoms paslaugomis. Tai reiškia, kad galite kreiptis į paramos aukoms organizaciją iki pranešimo apie nusikaltimą. Ši organizacija prireikus gali jums padėti pranešti apie nusikaltimą.

Taip pat neatsižvelgiant į tai, ar pranešėte apie nusikaltimą, galima pasinaudoti Pagalbos nukentėjusiesiems linijos (0800 112 112) teikiamomis paslaugomis.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama?

Teikiama įvairi liudytojų apsauga, apimanti skirtingus apsaugos lygmenis priklausomai nuo liudytojui kylančios grėsmės. Pavyzdžiui, saugumo policijos teikiama liudytojų apsaugą sudaro prevenciniai ir apsauginiai elementai, pvz., sustiprintas patruliavimas, liudytojų asmens apsauga ar apgyvendinimas liudytojų apsaugos patalpose. Visapusiškiausia apsaugos forma yra įtraukimas į liudytojų apsaugos programą.

Kas gali suteikti man apsaugą?

Už asmeninės liudytojų ir nukentėjusiųjų apsaugos užtikrinimą yra atsakingos saugumo institucijos.

Paramą ir konsultacijas gauti suteikti paramos aukoms organizacijos. Esama specialių organizacijų, skirtų smurto namuose aukoms ir persekiojimo aukoms, prekybos žmonėmis aukoms ir nepilnamečiams aukoms. Siekiant padėti nukentėjusiesiems susisiekti su tinkama organizacija, buvo įsteigta Federalinės teisingumo ministerijos finansuojama Pagalbos nukentėjusiesiems linija (0800 112 112 ir <http://www.opfer-notruf.at/>), ištisą parą teikianči nemokamą paramą.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar nusikaltimo vykdytojas negali man padaryti daugiau žalos?

Jeigu proceso metu paaiškėja naujos aplinkybės (pvz., dėl informacijos, gautos iš paramos aukoms organizacijos), prokuroras arba teismas turi parengti dokumentus dėl naujo vertinimo ir faktiškai suteikti teises, susijusias su jūsų, kaip itin pažeidžiamo asmens, statusu.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų, ar baudžiamosios teisenos sistema man nepadarys daugiau žalos (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)?

Kriminalinė policija, prokuroras ir teismas privalo tinkamai atsižvelgti į nukentėjusiųjų teises, interesus ir pažeidžiamumą. Visos baudžiamajame procese dalyvaujančios valdžios institucijos proceso metu privalo gerbti nukentėjusiųjų asmens orumą ir jų suinteresuotumą apsaugoti savo asmens privatumą. Šis bendras įpareigojimas apsaugoti nukentėjusiojo interesus taip pat reiškia, jog reikia užtikrinti, kad nukentėjusiajam nepakenktų pats baudžiamasis procesas. Tai užtikrinama ir nukentėjusiojo specialiomis teisėmis, pvz., teise būti atidžiai išklaustam arba teise reikalauti neleisti teisminiame nagrinėjime dalyvauti visuomenei ar uždrausti atskleisti nukentėjusiojo nuotraukas arba asmens duomenis.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Seksualinių nusikaltimų ir smurto namuose aukos, taip pat visi nepilnamečiai nukentėjusieji laikomi itin pažeidžiamais.

Visiems kitiems nukentėjusiesiems šis statusas gali būti suteiktas, atsižvelgiant į jų amžių, psichologinę būklę, sveikatą ir nusikaltimo pobūdį bei konkrečias aplinkybes.

Be visiems nukentėjusiesiems suteikiamų teisių, itin pažeidžiami nukentėjusieji taip pat turi teisę reikalauti, kad tyrimo metu, kai įmanoma, juos apklaustų tos pačios lyties asmuo. Jie gali neatsakyti į klausimus apie smulkios nusikaltimo aspektus, jeigu jie mano, kad apibūdinti šiuos aspektus yra nepagrįsta, arba neatsakyti į klausimus apie labai asmeninio pobūdžio aplinkybes. Tyrimo ir teismo nagrinėjimo metu itin pažeidžiamiems nukentėjusiesiems, jeigu jie to prašo, suteikiama galimybė būti atidžiai išklaustiems. Jie gali prašyti neleisti visuomenei dalyvauti nagrinėjant bylą teisme. Itin pažeidžiami nukentėjusieji per posėdį gali būti visą laiką lydimi asmens, kuriuo jie pasitiki.

Jeigu gali būti faktinių ar teisinių priežasčių, dėl kurių liudininkas negalėtų dalyvauti teismo posėdyje, prokuroro prašymu teismas privalo surengti posėdį su kryžmine apklausa. Šiuo tikslu tyrimo metu už įkalinimą ir teisinę apsaugą atsakingas teisėjas, naudodamasi technine audiovizualine įranga, išklauso liudininkus, dalyvaujant (kitoje vietoje esančioms) proceso šalims ir jų atstovams. Tam tikrais atvejais gali būti prašoma, kad liudininkus apklaustų ekspertas. Turi būti imtasi atsargumo priemonių, kad, jeigu tik įmanoma, nukentėjusysis nesusitiktų su kaltinamaisiais arba kitomis proceso šalimis. Įvykus posėdžiui su kryžmine apklausa, užuot tęsus apklausą, teismo posėdžio metu gali būti pateiktas vaizdo įrašas. Vykstant tyrimui, šią liudininkams apsaugoti skirtą bylos nagrinėjimo būdą galima naudoti ir teismo proceso metu.

Teismo metu apklausiant liudininkus, teisėjas išimties tvarka gali nurodyti kaltininkui išeiti iš salės, pvz., motyvuodamas liudininkų apsauga, su sąlyga, kad vėliau kaltininkui bus pranešta viskas, kas įvyko jam pasišalinus, visų pirma tuo metu paskelbti visi pareiškimai.

Jeigu nusikaltimo vykdytojas paleidžiamas, vėl sulaikomas arba pabėga iš įkalinimo įstaigos arba kardomojo kalnimo vietos, itin pažeidžiami nukentėjusieji turi būti iš karto informuojami. Pateikę prašymą, jie bus taip pat informuojami, jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėgs arba bus paleistas iš įkalinimo įstaigos ir kai nusikaltimo vykdytojui bus leista be priežiūros išvykti iš įkalinimo vietos.

Esu nepilnamečis. Ar turiu specialių teisių?

Nepilnamečiai nukentėjusieji visada laikomi itin pažeidžiamais.

Tyrimo metu jie turi teisę, kai tik įmanoma, būti apklausti tos pačios lyties asmens. Jie gali neatsakyti į klausimus apie smulkios nusikaltimo aspektus, jeigu jie mano, kad apibūdinti šiuos aspektus yra nepagrįsta, arba neatsakyti į klausimus apie labai asmeninio pobūdžio aplinkybes. Tyrimo ir teismo nagrinėjimo metu itin pažeidžiamiems nukentėjusiesiems, jeigu jie to prašo, suteikiama galimybė būti atidžiai išklaustiems. Nepilnamečiams, kurių seksualinė neliečiamybė galėjo būti pažeista, visada turi būti suteikta galimybė būti atidžiai išklaustiems. Jie gali prašyti neleisti visuomenei dalyvauti nagrinėjant bylą teisme. Per posėdį jie gali būti lydimi asmens, kuriuo jie pasitiki.

Jeigu nusikaltimo vykdytojas paleidžiamas, vėl sulaikomas arba pabėga iš įkalinimo įstaigos arba kardomojo kalnimo vietos, itin pažeidžiami nukentėjusieji turi būti iš karto informuojami. Pateikę prašymą, jie bus taip pat informuojami, jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėgs arba bus paleistas iš įkalinimo įstaigos ir kai nusikaltimo vykdytojui bus leista be priežiūros išvykti iš įkalinimo vietos.

Mano šeimos narys mirė įvykdytą nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Jeigu darant nusikalstamą veiką žuvo jūsų sutuoktinis ar registruotas partneris, gyvenimo partneris, tiesioginis aukštesnios ar žemesnios linijos giminaitis, sesuo, brolis ar kitas išlaikomas asmuo, turite teisę į psichosocialinės ir teisinės pagalbos aukoms paslaugas. Ši teisė taikoma ir tuo atveju, jeigu dėl nusikaltimo žuvo kitas jūsų giminaitis, o jūs tapote nusikaltimo liudytoju.

Jeigu dėl tokio nusikaltimo mirė asmuo, kuris jus išlaikė pagal įstatymą, jums gali būti suteikta teisė į paramą pagal Kompensavimo nukentėjusiesiems įstatymą. Dėl tokių pagalbos prašymų sprendžia Federalinė socialinių ir neįgalųjų reikalų tarnyba (vok. *Bundesamt für Soziales und Behindertenwesen*)

Mano šeimos narys yra nukentėjusysis. Kokios mano teisės?

Jeigu kyla pavojus vaikų ar paauglių fizinei ir (arba) seksualinei neliečiamybei, nagrinėjant baudžiamąją bylą pagalba suteikiama ir jų globėjams.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios taikomos sąlygos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Policija, prokuroras arba teisėjas turi atsižvelgti į jūsų interesus ir informuoti jus apie proceso eigą, taip pat apie įprastiniam baudžiamajam procesui alternatyvias priemones, kurios skiriamos už nesunkius ir apysunkius nusikaltimus. Jeigu prokuroras svarsto tokias alternatyvias priemones, jis turi pasiūlyti jums pateikti nuomonę, kai tai yra reikalinga jūsų teisėms ir interesams, ypač jūsų teisei į kompensaciją, apsaugoti.

Prokuroras gali paprašyti kvalifikuotų tarpininkų iš atitinkamų organizacijų suteikti nusikaltimo vykdytojams ir nukentėjusiesiems tarpininkavimo paslaugas.

Tarpininkavimas gali būti pradedamas tik jums sutikus, išskyrus atvejus, kai dėl baudžiamojo proceso aplinkybių jūsų nurodytos tarpininkavimo atmetimo priežastys yra nepriimtinos. Jeigu nusikaltimo vykdytojas yra jaunesnis nei 18 metų, jūsų sutikimas nereikalingas.

Jūs galite būti įtrauktas į tarpininkavimo procesą, jeigu to pageidaujate. Jūsų interesai bus apsaugoti. Kai tikslinga apsaugoti jūsų interesus, ypač jūsų teisę į kompensaciją, būsite paragintas pateikti pareiškimą.

Tarpininkavimo proceso metu turite teisę būti lydimas asmens, kuriuo pasitikite. Pasitaikius pirmai galimybei, turite būti informuojamas apie jūsų teises ir atitinkamas paramos aukoms organizacijas.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame išdėstytos mano teisės?

Nukentėjusiųjų teisės baudžiamajame procese reglamentuojamos Baudžiamojo proceso kodekse (vok. *Strafprozessordnung (StPO)*). Nemokama prieiga prie StPO ir visų kitų įstatymų yra [Austrijos Respublikos teisinės informacijos sistemoje](#).

Paskutinis naujinimas: 03/02/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Jeigu tapote nukentėjusiuoju, galite apie nusikaltimą pranešti bet kuriai policijos nuovadai arba prokurorui.

Pranešimą galite pateikti žodžiu arba raštu ir turite jį pasirašyti. Pranešimą taip pat gali pateikti trečioji šalis. Nors ir neprivaloma, patartina į pranešimą įtraukti atitinkamus savo asmens duomenis, įskaitant adresą, kuriuo galima su jumis susisiekti, taip pat trečiosios šalies, pranešančios apie nusikaltimą, asmens duomenis.

Be to, patartina pateikti įrodymus ir informaciją, kurią galite turėti apie įtariamąjį. Visa tai palengvins tyrimą.

Policija turi užpildyti oficialią formą (paprastai kompiuterinę), į ją įrašydama jūsų pateiktą informaciją. Nuo šio momento jūsų pranešimas apie nusikaltimą bus bylos dalis.

Galite apie nusikaltimą pranešti bet kuriai policijos nuovadai arba tiesiogiai prokurorui.

Pranešimas gali būti pateikiamas vokiečių kalba arba bet kuria iš oficialių regioninių kalbų.

Jeigu vokiečių ar kitą oficialią kalbą mokate nepakankamai gerai, turite teisę naudotis vertėjo žodžiu pagalba.

Tam tikrų nusikaltimų (pvz., smurtinių nusikaltimų arba seksualinių nusikaltimų) atveju turite teisę reikalauti, kad pranešti apie nusikaltimą jums padėtų paramos aukoms organizacija.

Nėra konkretaus termino, iki kurio reikia pranešti apie nusikaltimą. Tačiau po tam tikro teisės aktuose nurodyto laikotarpio policija, prokuroras arba teismas gali atsisakyti nagrinėti bylą. Šis laikotarpis skiriasi priklausomai nuo atitinkamo nusikaltimo rūšies (senaties terminai).

Valdžios institucijos privalo pradėti tyrimą, kai jos informuojamos apie įtariamą nusikalstamą veiką (išimtis: nusikaltimai, už kuriuos persekiojama privataus kaltinimo tvarka).

Kaip galiu sužinoti, kas vyksta šioje byloje?

Kai pranešite apie nusikaltimą, gausite rašytinį jūsų pranešimo patvirtinimą. Jame bus nurodytas pranešimo numeris. Vėliau susisieki su kompetentinga policijos nuovada ir nurodę šį pranešimo numerį, galėsite pasikalbėti su pareigūnu, atsakingu už jūsų bylą.

Jeigu pranešimą raštu pateikiate policijai arba prokurorui, turite paprašyti jums suteikti pranešimo numerį. Paramos aukoms organizacijos jums padės sužinoti atitinkamą pranešimo numerį.

Kaip nukentėjusysis, turite teisę susipažinti su bylos medžiaga. Ši galimybė gali būti nesuteikiama arba apribojama tik tuo atveju, jeigu susipažinimas su bylos medžiaga galėtų sukelti pavojų tyrimui arba turėti įtakos jūsų, kaip liudytojo, parodymams.

Prokuratūra jus informuos apie svarbius proceso įvykius. Pavyzdžiui, jums bus pranešta, jeigu valdžios institucijos nuspręs nebetęsti baudžiamojo persekiojimo, sustabdyti tyrimą arba svarstys galimybę vietoje įprastinio baudžiamojo proceso skirti alternatyvias priemones.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)? Kokios taikomos sąlygos?

Jus paremti ir jums atstovauti palaikant ryšius su teisėsaugos institucijomis gali advokatas, paramos aukoms organizacijos narys ar kitas tinkamas asmuo.

Jeigu turite teisę į teisinę paramą, advokatai, bendradarbiaudami su specializuotomis paramos aukoms organizacijomis, nemokamai padės jums ginti savo teises proceso metu. Turite teisę į psichosocialinę ir teisinę pagalbą, jeigu dėl tyčinės nusikalstamos veikos jums kilo prievartos pavojus, jums buvo pavojingai grasinama arba buvo pažeista jūsų seksualinė neliečiamybė ar laisvas apsisprendimas, arba įvykdant tokį nusikaltimą galėjo būti pasinaudota jūsų asmenine priklausomybe. Pagalba jums taip pat gali būti teikiama, jeigu jūs esate asmens, kuris galbūt mirė dėl nusikaltimo, artimas giminaitis arba jūs esate nusikaltimo liudytoju tapęs giminaitis. Be to, nukentėjusieji nuo teroristinių nusikaltimų turi teisę į pagalbą. Pagalba turi būti reikalinga nukentėjusiojo teisėms apsaugoti, ją garantuoja paramos aukoms organizacija. Bet kuriuo atveju nukentėjusiesiems, kurių seksualinė neliečiamybė buvo pažeista ir kurie dar nesulaukė 14 metų amžiaus, bus suteikta psichosocialinė pagalba.

Jeigu neturite teisės naudotis paramos aukoms paslaugomis, galite kreiptis į teismą nemokamos teisinės pagalbos, jeigu įstojote į procesą kaip civilinis ieškovas. Jeigu teismas mano, kad reikalingas teisinis atstovavimas (ypač siekiant išvengti vėlesnio civilinio ieškimo), o jūsų pajamų nepakanka sumokėti už teisinio atstovo paslaugas nesukeliant pavojaus jūsų pragyvenimui, prašymas bus patenkintas.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokios taikomos sąlygos?

Bus kompensuotos kelionės į prokuratūrą, teismą arba apklausos vietą išlaidos ir bus sumokėta kompensacija už prarastą laiką, jeigu dėl to patyrėte finansinių nuostolių. Jeigu esate liudytojas ir turite pernaktoti ir papusryčiauti, papietauti arba pavakarieniauti konkrečioje vietoje, jūsų viešnage išlaidos bus kompensuotos iki tam tikros sumos. Reikalavimą sumokėti šią sumą turite pateikti per 14 dienų.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla bus nutraukta jos neperdavus teismui?

Jeigu prokuroras nutraukia procesą, jūs turite būti informuotas. Tada galite per 14 dienų paprašyti prokuroro paaiškinti šio sprendimo priežastis. Taip pat galite prašyti tęsti procesą, jeigu:

buvo pažeista arba netinkamai taikoma teisė;

kyla nemažai abejonių dėl faktų, kuriais grindžiamas sprendimas nutraukti procesą, tikslumo; arba galima pateikti naujus faktus arba įrodymus tolesniam proceso vykdymui pagrįsti.

Prašymas turi būti pateiktas per 14 dienų nuo to laiko, kai jūs informuojamas apie prokuroro sprendimą nutraukti procesą arba gaunate išdėstytas šio nutraukimo priežastis. Jeigu per šį laikotarpį tokios informacijos negavote, laikotarpis pratęsiamas iki trijų mėnesių nuo sprendimo priėmimo. Prašymas tęsti procesą turi būti adresuojamas prokurorui.

Jeigu prokuroras mano, kad prašymas yra gerai pagrįstas, jis toliau vykdys procesą. Priešingu atveju prokuroras turi parašyti atsakymą ir jį kartu su byla pateikti teismui, kuris priims sprendimą dėl jūsų prašymo. Jeigu teismas prašymą patenkina, prokuroras turi tęsti procesą. Priešingu atveju prašymas atmetamas.

Jeigu prokuroras nusprendžia skirti įprastiniam baudžiamajam procesui alternatyvias priemones, jo sprendimo apskūsti negalite.

Jeigu buvo pateikti kaltinimai ir prokuroras vėliau bylą nutraukia, tam tikromis aplinkybėmis jūs turite teisę palaikyti kaltinimus kaip papildomas kaltintojas. Šiuo atveju jūs jau turite būti įstojęs į procesą kaip civilinis ieškovas. Tada jūs, pareiškęs, kad palaikysite kaltinimus, įgyjate papildomo kaltintojo statusą.

Ar galiu dalyvauti nagrinėjant bylą teisme?

Būdamas nukentėjusysis, jūs turite teisę dalyvauti nagrinėjant bylą teisme. Atvykti į teismą būsite šaukiamas tik tuo atveju, jeigu privalote duoti parodymus kaip liudytojas. Įvykdyti šaukimą atvykti nukentėjusysis privalo tik tuo atveju, jeigu yra šaukiamas kaip liudytojas.

Jeigu naudojėtės paramos aukoms paslaugomis, šias paslaugas teikianti paramos aukoms organizacija bus informuojama apie posėdžių datas.

Jeigu tyrimo metu davėte parodymus per kryžminę apklausą, bylos nagrinėjimo teisme data bus nurodyta tik tuo atveju, jeigu to prašėte. Jeigu esate civilinis ieškovas, papildomas kaltintojas arba privatus kaltintojas, jums bus tinkamai pranešta apie konkrečias posėdžių datas. Neatsižvelgiant į tai, ar teisminis nagrinėjimas yra viešas, būdamas nukentėjusysis, turite teisę dalyvauti ir būti lydymas asmens, kuriuo pasitikite – advokato, paramos nukentėjusiesiems organizacijos nario arba kito asmens. Turite teisę pateikti klausimus kaltinamajam, liudytojams ir ekspertams ir būti išklaustas dėl jūsų teisės į kompensaciją. Jeigu esate civilinis ieškovas, galite nuspręsti posėdyje nedalyvauti. Tačiau jeigu esate privatus kaltintojas ir nedalyvaujate posėdyje, teismas padarys nenuginčijamą prielaidą, kad jūs jau nesate suinteresuotas nuteisimu, ir bylą nutrauks.

Jeigu nemokate vokiečių kalbos (ar kitos oficialios kalbos), turite teisę per posėdį naudotis vertimo žodžiu paslaugomis.

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiai, ar galiu pasirinkti: nukentėjusiojo, liudytojo, civilinio ieškovo arba privataus kaltintojo statusą?

Jūs esate nukentėjusysis, jeigu atitinkate aktualius įstatymų reikalavimus. Nukentėjusiojo statusą turi toliau nurodyti asmenys:

asmenys, kuriems dėl tyčinės nusikalstamos veikos galbūt kilo prievartos pavojus arba buvo pavojingai grasinama, buvo pažeista jų seksualinė neliečiamybė ir apsisprendimo teisė arba įvykdant tokį nusikaltimą buvo pasinaudota jų asmenine priklausomybe,

dėl nusikaltimo galimai mirusio asmens sutuoktinis, registruotas partneris, gyvenimo partneris, pirmosios eilės giminaičiai, brolis ar sesuo ir kiti to asmens išlaikomi asmenys, taip pat kiti giminaičiai, kurie tapo nusikaltimo liudytojais, ir

bet kuris kitas asmuo, kuriam nusikaltimu buvo padaryta žala arba kurio teisėtiems interesams, saugomiems baudžiamosios teisės priemonėmis, galimai buvo kitaip pakenkta.

Jūs esate liudytojas, jeigu pastebėjote baudžiamajam procesui aktualių dalykų. Tai tyrimo metu nustatys policija ir prokuroras. Teismo nagrinėjimo metu šį sprendimą priims teismas.

Galite nuspręsti, ar pageidaujate įstoti į procesą kaip civilinis ieškovas.

Taip pat galite nuspręsti, ar pageidautumėte tęsti procesą kaip papildomas kaltintojas, jeigu kaltinimų būtų atsisakyta.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Visos valdžios institucijos proceso metu privalo gerbti jūsų, kaip nukentėjusiojo, asmens orumą ir jūsų suinteresuotumą apsaugoti savo asmens privatumą. Turi būti tinkamai atsižvelgiama į jūsų teises, interesus ir konkrečius apsaugos poreikius. Pasitaikius pirmai galimybei, visi nukentėjusieji turi būti informuojami apie savo teises ir apie galimybę gauti pagalbą ir kompensaciją.

Jūsų prašymu jums turi būti išduotas jūsų pranešimo apie nusikaltimą patvirtinimas.

Kiekvienas nukentėjusysis turi teisę į atstovavimą ir konsultaciją. Šias paslaugas gali suteikti advokatas, paramos aukoms organizacija arba kitas tinkamas atstovas. Jeigu turite teisę į paramos aukoms paslaugas, procese jums atstovaus teisinę paramą jums teikiantis asmuo.

Jeigu neatitinkate teisinės paramos gavimo sąlygų, tačiau pageidaujate būti atstovaujamas advokato kaip civilinis ieškovas, tam tikromis sąlygomis galite kreiptis teisinės pagalbos.

Būdamas liudytojas, esate atleistas nuo pareigos duoti parodymus, jeigu dėl jūsų parodymų jūsų giminaičiui kiltų baudžiamoji atsakomybė. Jūs šią teisę prarandate, jeigu esate suaugusysis ir reikalaujate kompensacijos kaip civilinis ieškovas baudžiamajame procese.

Galima neatsakyti į pavienius klausimus:

jeigu atsakymas būtų žeminantis arba dėl jo jums arba jūsų šeimos nariui kiltų tiesioginių ir nemažų finansinių nuostolių rizika;

jeigu atsakymas būtų susijęs su jūsų arba kito asmens asmeniškiausia sfera;

jeigu manote, kad klausimai apie smulkus seksualinio nusikaltimo aspektus yra nepagrįsti.

Tačiau jūs galite būti įpareigotas atsakyti, jeigu jūsų parodymai yra itin svarbūs proceso esmei.

Jeigu apklausoje dalyvauja kiti asmenys, turi būti pasirūpinta, kad nebūtų atskleisti jūsų asmens duomenys. Jūs neprivalote atskleisti savo namų adreso.

Vietoj to jūs galite nurodyti kitą adresą, kuriuo valdžios institucijos galėtų lengvai su jumis susisiekti.

Jūs turite teisę susipažinti su bylos medžiaga, jeigu ji yra susijusi su jūsų interesais. Už tam tikrą mokesį taip pat galite prašyti bylos kopijų. Jeigu jums suteikta teisinė pagalba arba reikia kopijų, kurios yra ekspertų, viešųjų įstaigų, tarnybų ir institucijų išvados ir nuomonės, tos kopijos pateikiamos nemokamai.

Jeigu nusikaltimo vykdymas paleidžiamas iš įkalinimo įstaigos arba kardomojo kalinimo vietos, turite būti apie tai informuotas, jei dėl tyčinės nusikalstamos veikos esate smurto ar pavojingo grasinimo auka, jei buvo pažeista jūsų seksualinė neliečiamybė ar laisvas apsisprendimas, jei darant tokį nusikaltimą buvo pasinaudota tuo, kad esate išlaikomas, arba jei esate pažeidžiama auka. Jeigu esate kitokio nusikaltimo auka, turite pateikti prašymą, nurodydami, kad norėtumėte būti informuotas apie nusikaltimo vykdytojo paleidimą.

Prokuroras turi jus informuoti apie proceso nutraukimą, taip pat apie tolesnį jo vykdymą ir apie tyrimo nutraukimą. Jeigu svarstomos įprastiniam baudžiamajam procesui alternatyvios priemonės, turite gauti visapusišką informaciją apie savo teises. Jeigu prokuroras procesą nutraukė, tam tikromis aplinkybėmis galite prašyti, kad procesas būtų tęsiamas.

Jeigu vokiečių kalbą mokate nepakankamai gerai arba esate kurčiasis ar nebylys, turite teisę naudotis vertėjo raštu ir (arba) žodžiu pagalba. Be to, turite teisę dalyvauti kryžminėse apklausose, įvykių atkūrimo ir teismo nagrinėjimo procesuose, kurių metu turite teisę pateikti klausimus ir prašymus.

Ar bylos nagrinėjimo teisme metu galiu padaryti pareiškimą ar pateikti liudijimą? Kokios taikomos sąlygos?

Būdamas nukentėjusysis, turite teisę duodami parodymus daryti pareiškimus arba kitokiu būdu dalyvauti apklausoje ar posėdyje. Pavyzdžiai, galite pareikšti, kad įstojate į procesą kaip civilinis ieškovas ir norėtumėte, kad jums priteistų kompensaciją. Taip pat turite teisę pateikti klausimus kaltinamajam, liudytojams ir ekspertams.

Turite teisę duoti parodymus, jeigu esate šaukiamas į apklausą arba posėdį.

Jeigu jūs esate ir liudytojas, privalote paisyti gauto šaukimo ir pateikti teisingą ir išsamią informaciją.

Kokią informaciją gausiu nagrinėjant bylą teisme?

Nagrinėjant bylą teisme, apklausos pradžioje būsite informuojamas apie savo teises.

Galite nuspręsti, ar pageidaujate dalyvauti visame posėdyje.

Sprendimas bus skelbiamas posėdžio pabaigoje. Sprendimo turinį galite sužinoti pasilikdami iki posėdžio pabaigos arba susipažinę su teismo bylos medžiaga.

Jeigu įstojote į procesą kaip civilinis ieškovas, teismas savo sprendime taip pat privalo nuspręsti dėl jūsų ieškinio. Jeigu teismas priima sprendimą, kad turite gauti kompensaciją, pagal civilinę teisę sprendimas laikomas vykdytinu nurodymu ir jūs galite kreiptis į federalinę valdžią, kad ji išmokėtų kompensacijos avansą. Tačiau taikoma sąlyga, kad nuteistas asmuo negali iš karto įvykdyti mokėjimo prievolės, nes atlieka (įkalinimo) bausmę.

Teismas taip pat gali nurodyti, kad nukentėjusiajam priklausantis turtas, kurį turi kaltinamasis, būtų grąžintas nukentėjusiajam.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Jūs turite teisę susipažinti su bylos medžiaga. Ši galimybė gali būti nesuteikiama arba apribojama tik tuo atveju, jeigu susipažinimas su bylos medžiaga galėtų sukelti pavojų tyrimui arba turėti įtakos jūsų, kaip liudytojo, parodymams.

Paskutinis naujinimas: 03/02/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui

Ar galiu apskusti sprendimą?

Teisę apskusti nuosprendį paprastai turi civilinis ieškovas (1), papildomas kaltintojas (2) arba privatus kaltintojas (3).

Yra dviejų rūšių apeliaciniai skundai: skundas dėl negaliojimo (vok. *Nichtigkeitsbeschwerde*) yra susijęs su proceso ir nuosprendžio teisėtumu, o apeliacinis skundu (vok. *Berufung*) ginčijama nuosprendžio dalis dėl reikalavimų pagal civilinę teisę. Būdamas privatus kaltintojas, jūs taip pat galite apskusti sankcijos dydį. Išteisinimo atveju civiliniai ieškovai ir papildomi kaltintojai bus nukreipti į civilinių bylų teismus, kad ten galėtų pateikti savo ieškinius dėl kompensacijos.

Būdamas civilinis ieškovas, papildomas kaltintojas arba privatus kaltintojas, turite teisę pateikti skundą dėl nuosprendžio negaliojimo tokiu atveju:

jeigu jūsų civilinis ieškinyje buvo perduotas civilinių bylų teismui dėl kaltinamojo išteisinimo ir akivaizdu, kad nagrinėjant bylą teisme jūsų pateikto prašymo atmetimas turėjo neigiamos įtakos teismo nuosprendžio daliai dėl jūsų civilinio ieškinio.

Būdamas civilinis ieškovas arba papildomas kaltintojas, turite teisę pateikti apeliacinį skundą, jeigu:

kaltinamojo nuteisimo atveju teismas perduoda jūsų ieškinį civilinių bylų teismui, nors dėl ieškinio galėjo nuspręsti baudžiamųjų bylų teismas, nes jūsų ieškinyje buvo gerai pagrįstas ir motyvuotas.

Kai procesas vyksta apylinkės teisme (vok. *Bezirksgericht*) ir kai bylą nagrinėja vienas teisėjas apygardos teisme (vok. *Landesgericht*), civiliniai ieškovai ir papildomi kaltintojai gali apskusti nuosprendžio dalį dėl civilinio ieškinio ne tik tuo atveju, kai šis ieškinyje visas perduodamas civilinių bylų teismui, tačiau ir tuo atveju, kai minėti asmenys pageidauja užginčyti priteistą kompensaciją.

Jeigu procese turite privataus kaltintojo statusą, galite remtis tomis pačiomis teisėmis pateikti apeliacinį skundą kaip ir prokuroras. Jeigu kaltinamasis išteisinamas, galite pateikti skundą dėl negaliojimo. Kai procesas vyksta apylinkės teisme ir kai bylą nagrinėja vienas teisėjas apygardos teisme, taip pat galite užginčyti nuosprendyje nurodytus faktus pateikdami apeliacinį skundą dėl kaltinamojo kaltės klausimo. Jeigu kaltinamasis nuteisiamas, galite pateikti apeliacinį skundą, jeigu nesutinkate su sankcija arba jei jūsų civilinis ieškinyje perduodamas civilinių bylų teismui. Jeigu tuo metu, kai teismas paskelbė nuosprendį, nedalyvavote posėdyje, jums teks susipažinti su byla, kad sužinotumėte, ar kaltinamasis buvo pripažintas kaltu. Nuosprendyje turi būti nurodyti motyvai, teisėjas jį turi pasirašyti per keturias savaites. Jeigu nagrinėjant bylą teisme dalyvavote kaip civilinis ieškovas, papildomas kaltintojas arba privatus kaltintojas ir per tris dienas nuo nuosprendžio paskelbimo pateikiate apeliacinį skundą arba skundą dėl negaliojimo, turite gauti nuosprendžio kopiją. Galite prašyti teisinės pagalbos savo apeliaciniam skundui arba skundui dėl negaliojimo pateikti. Jeigu reikia, tai gali apimti nemokamą vertėjo pagalbą. Teisinę pagalbą suteiks teismas, jeigu reikalingas teisinis atstovavimas ir jei jūsų pajamų nepakanka, kad galėtumėte sumokėti už teisinį atstovavimą nekeldami pavojaus savo pragyvenimui.

Kokios yra mano teisės paskelbus nuosprendį?

Visi nukentėjusieji gali prašyti būti informuojami, kai nusikaltimo vykdytoji pirmąsyk leidžiama be priežiūros išvykti iš įkalinimo įstaigos, taip pat jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėga ir yra sulaikomas, jeigu jį planuojama paleisti arba jis buvo paleistas ir kokios sąlygos taikomos lygtinio paleidimo atveju.

Seksualinių nusikaltimų aukos ir seksualiniais motyvais įvykdyto smurto aukos turi būti išklaustos prieš patvirtinant elektroninius žymenis, jeigu šie nukentėjusieji prašė juos informuoti apie nusikaltimo vykdytojo išvykimą arba paleidimą iš įkalinimo įstaigos. Tokie nukentėjusieji taip pat turi būti informuojami, kad buvo patvirtintas elektroninis žymuo. Jie turi teisę, kad paramos aukoms tarnybos jiems padėtų įgyvendinti šias teises.

Priešingu atveju po nuosprendžio įsigaliojimo jūs negausite jokios kitos informacijos iš valdžios institucijų. Tačiau jūs ir toliau turite teisę susipažinti su bylos medžiaga, jeigu nukentėjo jūsų interesai.

Ar turiu teisę į paramą ar apsaugą, pasibaigus teismo procesui? Kiek laiko?

Po teismo proceso turite teisę į baigiamąją diskusiją su organizacija, kuri jums suteikė aukoms teikiamą paramą.

Per baudžiamąjį procesą psichosocialinę paramą gavusios nusikaltimų aukos taip pat turi teisę į tokią paramą vėliau vykstant civiliniam procesui. Tai priklauso nuo civilinio proceso dalyko sąsajos su baudžiamąjo proceso dalyku ir nuo to, ar tokia parama yra reikalinga nukentėjusiojo procesinėms teisėms apsaugoti. Pagalbą teikiančios paramos organizacijos įvertins, ar laikomasi šių sąlygų. Nukentėjusysis gali kreiptis dėl teisinės pagalbos, prašydamas, kad civilinėje byloje jam atstovautų teisininkas. Ši parama bus teikiama vėliausiai iki civilinio proceso pabaigos.

Kokia informacija bus man suteikta, jei nusikaltimo vykdytoji bus paskelbtas nuosprendis?

Proceso rezultatus ir skirtą sankciją galite sužinoti arba likdamas teismo salėje iki nuosprendžio paskelbimo žodžiu, arba vėliau susipažindamas su bylos medžiaga.

Ar man bus pranešta, jei nusikaltimo vykdytojas bus paleistas (įskaitant paleidimo nesuėjus terminui arba lygtinio paleidimo atvejus) arba pabėgs iš kalėjimo?

Pateikęs prašymą, būsite nedelsiant informuotas, jeigu nusikaltimo vykdytojas pabėgs arba bus paleistas iš įkalinimo įstaigos, ir kai nusikaltimo vykdytoji bus leista pirmąsyk be priežiūros išvykti iš įkalinimo vietos. Jums taip pat bus pranešta, kai pabėgęs nusikaltimo vykdytojas bus sulaikytas. Jeigu paleidžiant nusikaltimo vykdytoją jam nustatomos sąlygos, skirtos nukentėjusiajam apsaugoti, būsite informuotas ir apie šias sąlygas.

Ar būsiu įtrauktas priimant sprendimus dėl paleidimo arba lygtinio paleidimo? Pavyzdžiui, ar galiu padaryti pareiškimą arba paduoti skundą?

Priimant sprendimus dėl paleidimo arba lygtinio paleidimo nukentėjusysis bus įtraukiamas tik išimtiniais atvejais. Prieš priimant sprendimą dėl elektroninio žymens bus išklausomos tik tos seksualinių nusikaltimų arba seksualiniais motyvais įvykdyto smurto aukos, kurios prašė būti informuojamos apie nusikaltimo vykdytojo pabėgimą arba paleidimą.

1. Civilinis ieškovas

Kad taptumėte civiliniu ieškovu, turite pateikti pareiškimą. Pareiškime turi būti konkrečiai kiekybiškai išdėstytas ieškinyš dėl nusikaltimo padarytų nuostolių arba žalos kompensavimo. Tyrimo metu pareiškimas turi būti adresuojamas policijai arba prokurorui. Pareiškimas gali būti pateiktas raštu arba žodžiu. Nagrinėjant bylą teisme pareiškimas turi būti pateiktas iki įrodymų surinkimo. Be to, tai yra vėliausias laikas, iki kurio reikia kiekybiškai išdėstyti ieškinį. Būdamas civilinis ieškovas, jūs turėsite ne tik nukentėjusiojo teises, bet ir toliau nurodytas teises:

teisę prašyti surinkti įrodymus, kurie gali būti naudingi siekiant nuteisti nusikaltimo vykdytoją arba pagrįsti ieškinį dėl kompensacijos; teisę gauti šaukimą dalyvauti teismo procese; teisę apskųsti teismo nutartį, kuria byla nutraukiama; teisę pateikti apeliacinį skundą dėl civilinio ieškino.

2. Papildomas kaltintojas

Siekdamas tapti papildomu kaltintoju, turite būti civilinis ieškovas arba juo tapti ir paskelbti papildomą kaltinimų palaikymą. Jeigu nusikaltimo vykdytojas yra nepilnametis, papildomas kaltinimų palaikymas yra negalimas.

Papildomu kaltintoju galite tapti pateikdamas pareiškimą. Jeigu nagrinėjant bylą teisme prokuroras atsisako kaltinimų, turite iš karto pateikti šį pareiškimą, jeigu gavote tinkamą šaukimą. Jeigu nepaisėte šaukimo arba nepareiškiate papildomo kaltinimų palaikymo, nusikaltimo vykdytojas bus išteisintas.

Jeigu prokuroras atsisako kaltinimų ne teismo posėdyje arba jei nebuvoote tinkama forma pašauktas kaip civilinis ieškovas, teismas turi jus informuoti apie šį įvykį. Tada turėsite vieną mėnesį pareiškimui apie papildomą kaltinimų palaikymą pateikti.

Jeigu tęsiate baudžiamąjį persekiojimą vietoj prokuroro, pastarasis bet kuriuo metu gali susipažinti su informacija apie teismo procesą ir gali nuspręsti vėl perimti baudžiamąjį persekiojimą. Šiuo atveju teismo procese toliau dalyvausite kaip civilinis ieškovas.

3. Privatus kaltintojas

Už kai kuriuos ne itin sunkius nusikaltimus baudžiamąjį persekiojimą vykdo ne prokuroras, o pats nukentėjusysis. Jeigu esate tokio nusikaltimo auka, baudžiamasis procesas bus pradėdamas tik tuo atveju, jeigu teisme pateiksite privačius kaltinimus. Tada įgysite privataus kaltintojo statusą. Šiuo atveju tyrimo etapo nebus ir, kaip privatus kaltintojas, turėsite įrodyti visus faktus, būtinus, kad nusikaltimo vykdytojas būtų nuteistas, ir padengti išlaidas tuo atveju, jeigu įtariamas nusikaltimo vykdytojas bus išteisintas.

4. Paramos aukoms tarnybos

Jeigu dėl tyčinės nusikalstamos veikos jums kilo prievartos pavojus, jums buvo pavojingai grasinama arba buvo pažeista jūsų seksualinė neliečiamybė, turite teisę gauti tokią teisinę pagalbą, kuri padėtų apsaugoti jūsų, kaip nukentėjusiojo, procesines teises, visų pirma atsižvelgiant į jūsų asmeninius interesus. Pagalba jums taip pat gali būti teikiama, jeigu esate asmens, kuris galbūt mirė dėl nusikaltimo, artimas giminaitis arba nusikaltimo liudytoju tapęs giminaitis. Psichosocialinės paslaugos aukoms visada turi būti suteikiamos be pareiškimo, jeigu buvo pažeista nukentėjusiojo seksualinė neliečiamybė ir jis yra jaunesnis nei 14 metų.

Į psichosocialines paslaugas įtraukiamas susijusių asmenų parengimas procesui ir su juo susijusiai emocinei įtampai, taip pat pagalba dalyvaujant policijos rengiamose apklausose ir teismo procese, o teisinė pagalba apima teisinės konsultacijas ir advokato atstovavimą. Teisinės pagalbos teikėjai taip pat turi teisę prašyti kompensacijos baudžiamosiose bylose (civilinio ieškovo teisės).

Paramos aukoms paslaugas teikia specialios paramos aukoms organizacijos (pvz., vaikų apsaugos centrai, konsultavimo centrai ar intervencijos centrai).

Jos nurodo teisininkams teikti teisinę pagalbą ir (arba) nurodo savo darbuotojams teikti psichosocialinę pagalbą. Jose dirba socialiniai darbuotojai, psichologai ar panašūs specialistai, turintys papildomą privalomą teisinę kvalifikaciją baudžiamojo proceso srityje.

Paramos aukoms paslaugas finansuoja Federalinė teisingumo ministerija.

Paskutinis naujinimas: 03/02/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinyš, civilinis ieškinyš baudžiamojoje byloje)?

Siekdami pateikti finansinius reikalavimus (pvz., dėl neturtinės žalos, gydymo išlaidų atlyginimo), nukentėjusieji gali:

pateikti nusikaltimo vykdytojui civilinį ieškinį arba

įstoti į kaltinamojo atžvilgiu vykdomą baudžiamąjį procesą kaip civiliniai ieškovai.

Siekdamas pateikti reikalavimus baudžiamajame procese kaip civilinis ieškovas, turite pateikti pareiškimą. Pareiškime turi būti konkrečiai kiekybiškai išdėstytas ieškinyš dėl nusikaltimo padarytų nuostolių arba žalos kompensavimo ir turi būti įrodyta teisė į ieškinyje išdėstytus reikalavimus (žalos arba teisės į kompensaciją atsiradimo priežastis ir kompensacijos dydis). Papildoma sąlyga – kaltinamasis turi būti nuteisiamas už padarytą žalą.

Įstoti į baudžiamąjį procesą kaip civilinis ieškovas turėtumėte kuo anksčiau (idealiausia tada, kai apie nusikaltimą pranešama policijai). Po to, kai

kompetentingame teisme pateikiami kaltinimai, pareiškimą taip pat gali užregistruoti kompetentingas prokuroras arba šis pareiškimas gali būti pateikiamas raštu be jokių formalų reikalavimų. Nagrinėjant bylą teisme pareiškimas turi būti pateiktas vėliausiai iki visų įrodymų surinkimo. Be to, tai yra vėliausias laikas, iki kurio reikia kiekybiškai išdėstyti ieškinį.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Jeigu nuteisistas neįvykdo savo prievolės sumokėti priteistą sumą, kreditorius, t. y. nukentėjusysis, kuriam buvo priteista kompensacija, padedant teismui, gali imtis vykdymo priemonių. Šiuo tikslu kompetentingam apylinkės teismui turi būti pateiktas rašytinis arba žodinis prašymas (vykdymo prašymas).

Reikalavimą sumokėti kompensaciją, priteistą teisiškai privalomu teismo nuosprendžiu, galite reikšti 30 metų. Po to sueina reikalavimo senaties terminas.

Jeigu paskelbiama, kad nuteistojo turtas buvo konfiskuotas, nukentėjusysis turi teisę prašyti padengti jam priteistą kompensaciją iš valstybės konfiskuoto turto.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokios taikomos sąlygos?

Avansas gali būti išmokamas tik tuo atveju, jeigu mokėjimo neįmanoma atlikti dėl baumės atlikimo. Tai aktualu, pavyzdžiui, tuo atveju, jei nusikaltimo vykdytojas negali uždirbti pajamų, nes atlieka laisvės atėmimo bausmę, arba neturi lėšų, nes sumokėjo baudą. Šio avanso gavimo sąlyga – civiliniam ieškovui kompensacija turi būti priteista teisiškai privalomu teismo nuosprendžiu, o jos pagrindas yra mirtis, kūno sužalojimas, sveikatos sutrikdymas arba finansiniai nuostoliai. Tam tikrais atvejais galimybė gauti avansą nesuteikiama (pvz., jeigu galioja kitokios teisės į valstybės mokėjimus arba sužalojimas patirtas įsitraukus į muštynes arba dėl didelio aplaidumo).

Prašymas išmokėti avansą turi būti pateiktas kompetentingam baudžiamųjų bylų teismui.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Nusikaltimo aukos gali gauti finansinę kompensaciją iš valstybės, jeigu:

nukentėjusysis negali verstis savo profesija dėl ligos arba dėl tolesnio gydymo ir pan. ir todėl gavo mažesnes pajamas,

nukentėjusiajam teko taikyti psichoterapiją, kritinę intervenciją ar kitokį gydymą sveikatai pagerinti,

reikalingas ortopedinis gydymas,

buvo apgadinti akiniai arba dantų protezai,

reikalinga reabilitacija,

nukentėjusiajam reikia priežiūros (šiuo atveju gali būti išmokama priežiūros išmoka),

nukentėjusysis yra aklas (šiuo atveju gali būti išmokama priežiūros išmoka).

Po 2009 m. gegužės 31 d. sunkų kūno sužalojimą patyrę nukentėjusieji gali gauti vienkartinę neturtinės žalos atlyginimo išmoką.

Gyvi likę nusikaltimo aukų išlaikomi asmenys gauna:

kompensaciją už išlaikymo netekimą (jeigu nukentėjusysis mirė ir jo sutuoktinis ir (arba) vaikai prarado finansinę paramą, reikalingą jų pragyvenimo išlaidoms padengti),

terapinę priežiūrą (pvz., psichoterapiją) ir ortopedinę priežiūrą,

laidotuvių išlaidų atlyginimą iki nurodytos maksimalios sumos.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimo vykdytojas nepripažintas kaltu?

Jeigu nusikaltimo vykdytojas nenuteisiamas, nukentėjusysis nukreipiamas į civilinių bylų teismą ir gali šiame teisme pateikti ieškinį dėl kompensacijos.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laukiu sprendimo dėl mano pateikto ieškinio dėl kompensavimo?

Ne.

Paskutinis naujinimas: 03/02/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Esu nukentėjusysis. Į ką turiu kreiptis dėl paramos ir pagalbos?

Pagal §StPO (*Strafprozessordnung*, Baudžiamojo proceso kodeksas) 66 straipsnį Konstitucinių reikalų, reformų, reglamentavimo mažinimo ir teisingumo federalinė ministerija (*Bundesministerium für Verfassung, Reformen, Deregulierung und Justiz*) yra sudariusi sutartis su tinkamomis, pripažintomis organizacijomis, kurios, patikrinusios, kad yra įvykdytos įstatymuose nustatytos sąlygos, suteiks pagalbą nukentėjusiesiems. Informaciją apie šias organizacijas galima rasti spustelėjus toliau pateiktą nuorodą – ten jos yra išdėstytos pagal federalinę žemę (*Land*): Paramos aukoms organizacijos Pagalbos nukentėjusiesiems linija

Federalinė socialinės paramos tarnyba (vok. *Sozialministeriumservice*): 0043 158831 ir bendroji pagalbos nukentėjusiesiems linija: 0800 112 112 (arba taip pat Europos pagalbos nukentėjusiesiems linija: 116 006)

Ar parama aukoms teikiama nemokamai?

Taip.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš valstybinių tarnybų ar institucijų?

Nukentėjusieji gauna finansinę kompensaciją pagal Kompensavimo nukentėjusiesiems įstatymą (vok. *Verbrechensopfergesetz (VOG)*) 288/1972, Federalinės teisės leidinys (vok. BGBI.).

Pagal VOG visiems pareiškėjams (ir Austrijos, ir užsienio piliečiams) taikoma ta pati procedūra. Tai yra administracinė procedūra, kurią taikydama valdžios institucija turi nustatyti aktualius faktus ir priimti sprendimą dėl pagalbos, kurios prašoma. Pareiškėjas privalo bendradarbiauti su procedūros vykdytojais ir pateikti reikiamą informaciją (taip pat ir žalai nustatyti).

Pareiškimai pagal VOG turi būti teikiami Federalinei socialinės paramos tarnybai, kuri dėl jų priima sprendimus.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš nevyriausybinių organizacijų?

Teisę gauti psichosocialinę ir teisinę pagalbą turi šie asmenys:

smurtinių nusikaltimų aukos, seksualinių nusikaltimų arba pavojingų grasinimų aukos, taip pat nukentėjusieji, kurių asmeninė priklausomybė galėjo būti išnaudojama darant minėtas tyčines nusikalstamas veikas;

dėl nusikaltimo mirusio asmens sutuoktinis, gyvenimo partneris, pirmosios eilės giminaičiai, brolis ar sesuo ir kiti to asmens išlaikomi asmenys, taip pat kiti giminaičiai, kurie tapo giminaičio mirties liudytojais;

Nukentėjusieji nuo teroristinių nusikaltimų.

Gavus prašymą, šiems nukentėjusiesiems turi būti teikiama psichosocialinė ir teisinė pagalba, jeigu tai yra reikalinga jų procesinėms teisėms apsaugoti, kuo labiau atsižvelgiant į jų asmeninį dalyvavimą. Ar tokia parama yra „reikalinga“, privalo įvertinti pačios paramos aukoms organizacijos. Seksualinių nusikaltimų aukos, jaunesnės nei 14 metų, visada turi teisę į psichosocialinę pagalbą.

Psichosocialinė pagalba

Teikiant psichosocialinę pagalbą, nukentėjusieji parengiami proceso keliamam psichologiniam stresui, jiems padedama susitvarkyti su savo patirtimi (nerimu, nevirtimi, sielvartu arba pykčiu), jie lydimi per posėdžius tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.

Teisinė pagalba

Teisinės paramos tikslas – padėti nukentėjusiesiems apginti savo teises baudžiamajame procese. Tai itin naudinga ir reikalinga, jeigu dėl tam tikrų aplinkybių kyla susirūpinimas, kad proceso metu nebus pakankamai laikomasi nukentėjusiojo teisių. Jeigu nukentėjusysis dėl nusikaltimo patyrė žalą, advokatas gali nukentėjusiojo vardu reikalauti kompensacijos (pvz., už sukeltą skausmą ir kančią), jeigu nukentėjusysis turi civilinio ieškovo statusą).

Paskutinis naujinimas: 03/02/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.